

EGYHÁZI ÉLET - HÍREK

Egyházi Képviselő Tanács

1994. szeptember 13-án rendkívüli ülést tartott, melyen Jenei Dezső főgondnok egyházszerző javaslatait tárgyalta meg, és ezekkel kapcsolatban hozott megfelelő intézkedéseket. A Szervezeti Szabályzat felülvizsgálására és kiegészítésére bizottságot küldött ki, melybe a következő tagokat kérte fel: Gálfalvi Sándor főgondnok, dr.Erdő János főjegyző, Kolcsár Sándor közügyigazgató, dr.Bodor András, dr.Szabó Pál, dr.Szabó Árpád, Kun Csaba és Szombatfalvi József az Egyetemes Lelkészkör elnöke.

E.K.Tanács köszönetét nyilvánította Jenei Dezső főgondnoknak egyházépítő munkásságáért és érdemei elismerésképpen javasolja a Főtanácsnak, a tiszteletbeli főgondnoki cím megadását.

Egyházköri közgyűlések

Az egyházkörök évi rendes közgyűléseit 1994. augusztus 28 - szeptember 16. között tartották meg, amelyen az egyházközségek 1993. évi tevékenységét, az esperesi jelentéseket tárgyalták meg.

A közgyűléseket a következők szerint tartották: augusztus 28-án a kolozs-tordai egyházkör, Várfalván; a székelyudvarhelyi egyházkör Gyepesben; a sepsiszentgyörgyi egyházkör Vargyason; szeptember 7-én a székelykeresztúri egyházkör Siménfalván és a maros-küküllői egyházkör szeptember 16-17-én Nagyernyében.

Az egyházköri közgyűléseken a következő választásokat eszközölték:

Kolozs-tordai: az 1993-1996 évek hátralevő ciklusára: köri felügyelő gondnoknak: Bodor Attila kolozsvári egyháztag; közügyigazgató: Lőrinczi Károly aranyosrákosi lelkész; 1994-1996 évek ciklusára: az egyházkör részéről főtanácsi tagnak: Balogh Sámuel tordai egyháztag.

Maros-küküllői: az 1993-1996 évek hátralevő ciklusára: köri jegyző: Török Elek nyárádgálfalvi lelkész; az 1994-1996 évek ciklusára főtanácsi tagnak: az egyházkör részéről: Szén Sándor jobbágyfalva-nyárádszeredai lelkész, Fazakas Endre dicsőszentmártoni lelkész; Fülöp Zoltán marosvásárhelyi egyháztag és András Dénes ravai egyháztag; az egyházközségek részéről: Nagy László szőkefalvi lelkész, Varga Sándor nyárádszentmárton, csikfalvi lelkész; György Miklós segesvári és Miklós Sándor küküllődombói egyháztag.

Sepsiszentgyörgyi: az 1994-1996 évek ciklusára főtanácsi tagnak: az egyházkör részéről: Székely János árkosai és Vass Mózes kőhalmi lelkész; Sándor Gyula és Kató Sámuel sepsiszentgyörgyi egyháztag; az egyházközségek részéről Szász Ferenc brassói, Kotecz József felsőrákosi, Kiss Alpár baróti és Andorkó Ferenc vargyasi lelkész.

Lelkésznevelés

A felvételi vizsga az I. évfolyamra a Protestáns Teológiai Intézetben 1994. szeptember 12-17. volt. Sikeresen vizsgáztak és beiratkozhattak az I. évfolyamra: Fekete Béla, Máthé Attila, Máthé Ernő, Molnár Attila és Tódor Csaba.

A teológiai szakvizsgát szeptember 19-21. napjaiban tartották meg. Eredményesen vizsgázott: Mezei Csaba és Sándor Szilárd.

Alapvizsgát tettek szeptember 22-23. napjain a II.évet végzett hallgatók: Gyerő Dávid, Kocs Júlia, Koppándi Botond, Lőrinczi Lajos, Szabó László, Szeredai Nóémi és Tordai Ernő.

A felvételi vizsgát a kolozsvári és székelykeresztúri unitárius gimnázium IX. osztályba 1994. július 4-7. és augusztus 29 - szeptember 1. között tartották meg. A vizsga eredménye alapján mindkét gimnázium IX. osztályába 30-30 tanuló iratkozhatott be. Mindkét gimnáziumban az 1994-95. tanévet szeptember 15-én nyitották meg.

Unitárius Ifjúsági Konferencia

A Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet évi konferenciáját 1994. július 28-31. között tartotta a küküllődombói egyházközségben. A gyűlés témája: Bizalom, Barátság és Boldogság volt, melyről a következő előadások hangzottak el: "Te kiben bízol?" - Kedei Mózes székelyudvarhelyi lelkész; "Kik a boldogok?" - Szabó Gyula író, történész; "Barátod vagyok, légy a barátom!" - Kovács István sepsiszentkirályi lelkész; "Ismerjük meg népművészetünket" - Pozsony Ferenc egyetemi tanár.

Az ifjúsági egylet vezetőségének megválasztása július 31-én történt az alábbiak szerint:

Elnök: Kelemen Levente oklándi lelkész; alelnökök: Kovács Sándor kolozsvári és Ilkei Árpád homoródújfalvi gyakorló segédlelkész; titkár: Krizbai Béla; pénztáros: Szabó László; jegyző: Kriza János. Választmányi tagok: kolozs-tordai egyházközből: Koppándi Botond és Bakó Katalin; maros-küküllői: Szeredai Nóémi és Jenei Sándor; székelykeresztúri: Lőrinczi Lajos és Demeter Erika; székelyudvarhelyi: Kocs Júlia és Dimény József; sepsiszentgyörgyi: Gyerő Dávid és Tordai Ernő.

A megnyitó istentiszteleten Kotecz József felsőrákosi, a záróistentiszteleten Benczédi Ferenc küküllődombói lelkész prédikált.

A konferencia esti programját kultúrműsor, népdaléneklés és tábortűz egészítette ki. A konferencián 352 ifjú vett részt; az előadások, vitafórumok és megbeszélések eredményesen szolgálták ifjúsági mozgalmunk erősödését.

Az ifjúsági konferencia nyilatkozata:

1994. július 28-31. napjain, a maros megyei Küküllődombón gyűltünk össze a XVIII., 1989. utáni IV. konferenciánkra, amely eddig legnagyobb megmozdulása volt unitárius ifjúságunknak. Konferenciánk az alábbi nyilatkozatot teszi közzé:

1. Az előadások és vitafórumok társadalmunk alapvető szükségleteire kívánt választ adni, amikor a BARÁTSÁG-BIZALOM-BOLDOGSÁG kérdését tűzte ki vezérgondolatának.

2. A résztvevők számát tekintve - 352 személy - örömmel állapíthatjuk meg, hogy ifjúsági mozgalmunk tevékenysége jónak és áldásosnak mondható. A megjelent ifjak nagy száma egyben figyelmeztetés arra, hogy nem csak a mennyiségre, hanem a minőségre is kell törekednünk.

3. Reményünket fejezzük ki, hogy jelen konferenciánk indítatásként szolgált ifjúságunknak egy bizalmasabb, barátságosabb, boldogabb jövőkép felállítására és az itt szerzett tapasztalatok, az itt kötött barátságok emberibb, haladóbb élet megvalósítását fogják elősegíteni.

4. Elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk a megválasztott vezetőség és az egyházközségekben tevékenyen működő ifjúsági egyletek kapcsolatának erősítését, szorosabbá tételét. Országos ifjúsági szervezetünk hathatósabb működése érdekében szükségesnek tartjuk - a jövőre nézve -, hogy összejöveteleink szervezése ne kizárólag a vendéglátók vállára nehezedjen, hanem az országos szervezet vezetőségének minden egyes tagjára.

5. Az egyetemes ifjúsági szervezet alapszabályzatának tervezete elkészült. Az új vezetőség feladata lesz az alapszabályzat végleges kidolgozása és elfogadtatása. Hisszük, hogy jövő évi konferenciánkra bejegyzett jogi státussal fogunk rendelkezni.

6. Szorgalmazzuk a külföldi ifjúsági szervezetekkel való kapcsolatfelvételt. Ezirányban lényeges lépéseket tettünk.

7. A konferencia új vezetőségét felkéri és megbízza, hogy mandátumi ideje alatt törekedjen minden egyházközi ifjúsági együletet meglátogatni és készítsen pontos kimutatást az egyletekben folyó tevékenységekről.

8. A küküllődombói unitárius ifjúsági konferencia résztvevői ezúttal is hálás köszönetüket nyilvánítják az Egyházi Főhatóság hathatós anyagi és erkölcsi támogatásáért. Hasonlóképpen illesse köszönet a küküllődombói egyházköztség vezetőségét, híveit, ifjúsági és nőegyletét, Benczédi Ferenc és Erzsébet lelkész-házaspárt, hogy a konferenciának és résztvevőinek otthont biztosítottak.

Külön köszönettel tartozunk az IARF július 18-22. napjain Kolozsváron gyűlésező konferencia résztvevőinek szíves anyagi támogatásáért, Finta Sándor mérnök úrnak, a Svájcban élő Gyarmathy Györgynek, valamint Durugy János úrnak az anyagi és erkölcsi támogatásáért, a szervezésben nyújtott önzetlen segítségért.

Bátran elmondhatjuk, hogy jelen konferenciánk szervezés tekintetében a legsikeresebb volt.

Isten áldása legyen a konferencia munkáján és mindnyájunk életén. Küküllődombó, 1994. július 31.

● **Zsilvölgyi unitárius tanulók nyári táborozása**

A lupény-vulkáni és petrozsényi egyházközségek, valamint a vajdahunyadi egyházköztség 20 tanulója 1994. augusztus 15-22. között a homoródszentmártoni és homoródalmási egyházközségben rendezett táborozáson vett részt. A homoródszentmártoni csoport vezetői voltak: Czire Irma székelykeresztúri tanárnő, Lőrinczi Lajos és Czire Szabolcs teológiai hallgatók; a homoródalmási csoportot Gagyai Katalin székelykeresztúri tanítónő, Bencző Dénes esperes-lelkész, Szabó László és Koppándi Botond teológiai hallgatók vezették. A táborozás keretében mindkét csoport anyanyelvét gyakorolta, vallási és művelődési oktatásban részesült. A tanulók bekapcsolódtak az egyházközség életébe, kiránduláson vettek részt és alkalmi ünnepélyt rendeztek. A táborozás minden szempontból eredményesnek bizonyult.

● **Szociális gondozói tanfolyamot** rendezett az UNOS. 1994. július 11-16. között a homoródszentmártoni Ifjúsági Központban. Előadók voltak: Bonczos Zsuzsa tanárnő, Lőrinczy László, a kolozsvári diakóniai intézet igazgatója, Zsákó Erzsébet elnök, Asztalos Klára, Vass Ildikó és Paskucz Viola.

A Szövetség 1994. szeptember 4-én tartotta Marosvásárhelyen évi közgyűlését.

● **Szent István napi ünnepséget** és ökumenikus istentiszteletet tartottak Hármásfalun, amelyen dr. Erdő János főjegyző képviselte egyházunkat és mondott egyházi beszédet a székelyszentistváni református templomban. Az ünnepség rendezésében részt vett Benedek Jakab csokfalvi lelkész.

● **John Biddle** az angol unitarizmus úttörője születésének 350. évfordulóját 1994. szeptember 24-én ünnepelték meg.

● **Az oxfordi Manchester College Tanácsa** 1994. június 28-i ülésén az intézet nevét "Manchester Academy and Harris College"-ra változtatta.

Az oxfordi Manchester College-ban július 16-án megalakult a "Martineau Társaság". Célja: elősegíteni a híres angol unitárius teológus kéziratának publikálását, tanulmányozni és népszerűsíteni teológiáját, figyelemmel a lelkiismereti és vallásszabadsággal kapcsolatos tanaira.

● *A stuttgarti Bibliatársulat* az elmúlt évben 18 millió teljes Bibliát és 13,4 millió Újszövetséget forgalmazott a Föld 111 országában.

● *Az emberiség vallási megoszlása* az 1994-es Világatlasz szerint a következő: a föld lakóinak egyharmada - 1,8 milliárd - keresztény. A második helyen 971 millió hívővel az iszlám, a harmadik helyen a hinduizmus áll 733 millió követővel.

● *Dr. James L. Adams*, amerikai unitárius lelkész, teológus a Harvard Divinity School teológiai intézet ny. tanára 1994. július 26-án elhunyt.

Halottaink

Dr. Ferencz József ny. magyarországi püspök életének 86. évében Budapesten 1994. szeptember 20-án elhunyt.

1908. augusztus 30-án született Dicsőszentmártonban. Teológiai tanulmányait 1926-1932 között a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián végezte. Tanulmányokat folytatott a bécsi egyetemen, a marburgi Protestáns Teológiai Főiskolán és az oxfordi Manchester College-ban. Lelkészi szolgálatát 1937-ben kezdte meg, mint missziós lelkész. 1945-től világi pályára lépett. 1957-től 1971-ig a magyarországi egyház főgondnokának választották. 1971-től 1988-ig, nyugalomban vonulásáig az egyház püspökeként szolgált. 1994. október 2-án Budapesten a Nagy Ignác utcai templomban tartott gyászistentisztelet után helyezték hamvait örök nyugalomra a Farkasréti temetőben.

Göncz Mihály ny. lelkész életének 66. évében 1994. augusztus 4-én Győrben meghalt.

1928. január 8-án született Segesváron. Teológiai tanulmányait a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián végezte 1945-1951 között. 1951-től a vadadi, 1953-tól 1960-ig a sepsiszentkirályi, 1960-tól 1962-ig a nyárádgálfalvi, 1962-től 1990-ig az alsófelsőszentmihályi egyházközségben szolgált. Nyugalomba vonulása után Győr központtal, mint szórványgondozó lelkész működött. Augusztus 9-én temették a Győr-kisgyégyeri temetőbe.

Ádám Dénes, homoródkeményfalvi lelkész életének 71. évében 1994. augusztus 20-án Gyergyószentmiklóson elhunyt.

1923. október 21-én született Kolozsváron. Teológiai tanulmányait 1957-ben fejezte be a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán. 1957-től a bordosi, 1958-tól 1960-ig bözödkörispataki, 1960-1994-ig a homoródkeményfalvi egyházközségben szolgált. A bözödi temetőben helyezték örök nyugalomra; a temetési szolgálatot Bencz Dénes esperes-lelkész végezte; az egyetemes egyház nevében András György előadótanácsos búcsúztatta; a sírnál Benedek Mihály bözödi- és Jakab Dénes szentábrahám lelkész végzett szolgálatot.

Boda Józsefné Csurai Rozália, Boda József nagyváradi lelkész hitvese 67 éves korában, 1994. augusztus 14-én elhunyt. A temetési szertartást Székely Miklós esperes-lelkész végezte; a sírnál Kiss Jenő ny. lelkész búcsúztatta.

Emlékük legyen áldott!

Enyedi György: *Historia elegantissima*, Budapest, 1994. 121 l.

Enyedi György széphistóriájának három kritikai kiadása után Káldos János arra vállalkozott, hogy összegezze a mű szövegtörténetére vonatkozó ismereteket. A negyedik, immár teljes kritikai kiadás fő célja a széphistória szövegahagyományának tisztázása és a szöveg egymáshoz való viszonyának feltárása.

A mű elsősorban a filológusnak szól, de izgalmas olvasmányt jelenthet bárki számára az a mikrofilológiai munka, amelynek során Káldos János megkísérli felderíteni a széphistoria ama szövegváltozatát, amely az Enyedi művet a legjobban megközelíti.

E kritikai kiadás jelentőségét másodsorban a szerző, Enyedi György személye iránti érdeklődés alapozza meg. Az egyik legterjedelmesebb XVI. századi életművet ő, az európai hírű unitárius püspök hagyta reánk.

Enyedi György életéről és munkásságáról ma már elég sokat tudunk, többek között éppen a Káldos János kutatásainak köszönhetően. Ahhoz, hogy az Enyedi irodalomtörténeti jelentőségét fölmérjük, meg kell vizsgálnunk a széphistoria mint műfaj helyét és szerepét a XVI. századi magyar kultúrában.

A históriás ének a XVI. század legkedveltebb műfaja. Sajátos epikus ének, rendkívül változatos, széles skálájú tematikai szempontból: történeti énekek, széphistóriák, vallásos históriák közös megnevezése.

A históriás ének az írásbeliség terméke, de egyaránt él a szóbeli közvetítéssel és az írásbeli terjesztéssel. Szóbeli közvetítése többnyire dallam kíséretével történik, írásban (nyomtatásban) terjesztett olvasmányszöveggént azonban elszakadt a dallamtól, s egyre fokozottabbá vált a nyelv és forma szépségének gazdagítására való törekvés.

A széphistoria a históriás énekek novellisztikus verses műfaja. Targyköre profán, többnyire szerelmi témájú és szórakoztató jellegű.

A históriás énekeknek minden más műfajnál nagyobb szerepük volt az európai irodalom magyarnyelvű közvetítésében. Enyedi György például 1574-ben Bécsben dolgozta át széphistóriává Boccaccio Dekameronjának egyik novelláját a Philippo Beroaldo olasz humanista latin verses elbeszélése nyomán. Gismunda és Gisquardus históriájáról van szó, amelyet Enyedi idejében Európaszerte ismertek különböző fordításokból.

Boccaccio történetét Beroaldo humanista ízlés szerint átfírta, csak a mesemagot hagyta változatlanul: Tancredus olasz király lányát, Gismundát férjhez adja Ardea fiatal urához, aki nemsokára meghal. Gismunda visszatér apja udvarába és örök özvegységet fogad. Idővel beleszeret Gisquardusba, a főkancellárba. Tancredus fölfedezi a fiatalok viszonyát, Gisquardust elfogatja és kivégezteti, majd az ifjú szívét elküldi lányának. Gismunda bánatában megmérgezi magát.

Enyedi kibővítette a történetet, és néhány új motívummal toldotta meg. Őt a mese nem önmagáért érdekelte, hanem az erkölcsi tanúságokat tartotta szem előtt. Általában jellemző a XVI. századi prédikátor-szerzőkre, hogy mikor világi témát dolgoztak föl, akkor is erőteljesen hangsúlyozták a történet erkölcsi vetületét.